

DE GIERZWALUW

Apus apus

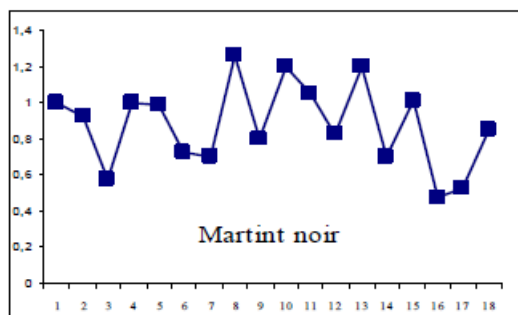
Sinds 1992 wordt de broedpopulatie van gierzwaluwen in het Brussels Gewest opgevolgd door de natuurvereniging Aves. Dit onderzoek kadert in het 'Informatie- en toezichtnetwerk van de evolutie van de staat van het leefmilieu' dat wordt gecoördineerd door het Departement Strategie Biodiversiteit van Leefmilieu Brussel – BIM, en kan worden opgedeeld in 2 luiken: het broedvogelatlasproject en het opvolgen van algemene broedvogels via luisterpunten.

VOORKOMEN

Volgens de meest recente broedvogelatlas (2007) is de gierzwaluw een algemene broedvogel waarvan de populatie wordt geschat op 1200-2400 broedparen (7,4-14,8 paren/km²). De kern van het areaal ligt in het centrum van Brussel. De soort gedijt ook goed in de dichtstbevolkte centrumwijken en wijken met oude herenhuizen buiten het centrum (bv. Molenbeek en Etterbeek).

De broedpopulatie is, vergeleken met de vorige atlasperiode (1989-1991), vrij stabiel. De analyse van de luisterpunten voor de periode 1992-2009 levert een gelijkaardig resultaat op (Figuur 1).

Figuur 1: Analyse van de luisterpuntmethode voor de gierzwaluw, periode 1992-2009. Bron: Aves 2009.

BESCHERMING

Net zoals alle vogelsoorten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gierzwaluwen wettelijk beschermd (Ord. 01/03/2012). Het is verboden ze te doden, te vangen, de eieren of nesten opzettelijk te beschadigen of te vernietigen.

Sinds enkele jaren werkt Leefmilieu Brussel – BIM aan een nieuwe ordonnantie inzake de bescherming en het behoud van de natuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (“Natuurordonnantie”). Voor de soorten wordt de strikte bescherming, zoals bepaald in de ordonnantie van 1991, in grote mate behouden. Daarenboven zullen de mogelijkheden voor bescherming verder uitgebreid worden. Concreet zal de regering door deze ordonnantie gebiedsdekkende beschermingsmaatregelen kunnen treffen, zoals beschreven in gewestelijke actieplannen.

Momenteel wordt deze nieuwe Natuurordonnantie voor advies voorgelegd aan de Raad van State. De volgende stappen zijn de parlementaire stemming en publicatie in het Staatsblad, waarna de eerste actieplannen kunnen worden voorbereid en uitgewerkt.

BEDREIGINGEN

De gierzwaluw is een algemene broedvogel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Toch houden beleidsmakers en natuurverenigingen rekening met de kwetsbaarheid van de soort.

De renovatie van gebouwen en nieuwbouwprojecten zouden immers vrij snel de populatie kunnen uitdunnen. Vaak worden onbewust nesttoegangen gedicht door gevelwerken of zijn door stellingen de invliegopeningen naar de nesten niet meer toegankelijk voor broedvogels.

ACTIES

De toenemende aandacht van beleidsmakers en natuurverenigingen voor deze soort uit zich in verschillende lokale acties of werkgroepen. Weblinks naar de voornaamste werkgroepen vindt u onderaan dit document.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden al enkele acties ondernomen ter bescherming van de soort. Deze acties gebeuren op basis van lokale initiatieven door gemeenten of natuurverenigingen. Zo werden op initiatief van de gemeente Molenbeek in 2010 op 2 plaatsen nestkasten opgehangen, in samenwerking met de natuurvereniging Aves/Natagora. Aves/Natagora is een van de vele natuurverenigingen die kunnen rekenen op een jaarlijkse subsidie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De doelstelling van Leefmilieu Brussel – BIM is om terreinacties ter bevordering van de Brusselse populatie gierzwaluwen in de toekomst meer te ondersteunen. De opmaak van een regionaal actieplan, zoals bepaald in de nieuwe Natuurordonnantie, wordt daarvoor zonder twijfel het meest geschikte instrument.

Naast de terreinacties is ook preventie een zeer belangrijke maatregel voor de bescherming van de soort. Zowel particulieren als professionals kregen de jongste jaren heel wat informatie aangeboden door Leefmilieu Brussel – BIM. Aangezien 2010 werd uitgeroepen tot Internationaal jaar van de biodiversiteit, werd deze gelegenheid aangegrepen om de webpagina's over biodiversiteit op www.leefmilieubrussel.be te actualiseren en er werden nieuwe pagina's aan toegevoegd. Anderzijds werd er ook een nieuwe brochure omtrent de biodiversiteit in het Brussels Gewest gepubliceerd evenals een boek over de verscheidenheid van de Brusselse natuur.

Voor professionals werd er een praktische handleiding rond duurzame bouw en renovatie van kleine gebouwen uitgegeven. Deze publicatie is bestemd voor architecten en professionals in de bouwsector. Deze publicatie wordt momenteel geactualiseerd, en zal ongetwijfeld meer aandacht besteden aan soorten zoals de gierzwaluw.

Het Departement Strategie Biodiversiteit speelt een centrale rol in de bescherming van soorten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Particulieren kunnen met hun vragen en klachten terecht bij biodiv@leefmilieu.irisnet.be.

MEER INFO:

- Dienst Info-leefmilieu van Leefmilieu Brussel – BIM; Tel.: 02 / 775.75.75
info@leefmilieu.irisnet.be
- www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Thema's > Groene ruimten en biodiversiteit > Biodiversiteit > Fauna > Vogels.
- www.natuurpunt.be
- www.gierzwaluw.org
- www.aves.be (FR)

